

**Національна академія аграрних наук України
Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства
та сортовивчення**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор СГІ – НЦНС

Соколов В. М.

20 20 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про виявлення та запобігання академічного плагіату
в Селекційно-генетичному інституті – Національному центрі
насіннєзнавства та сортовивчення

УХВАЛЕНО

Вчена рада СГІ – НЦНС

Протокол № 4 від 27 травня 2020 року

1. Загальні положення

1.1. Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Селекційно-генетичному інституті – (далі - Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права», Цивільного Кодексу України, інших нормативно-правових актів, Статуту та Кодексу академічної доброчесності Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннезнавства та сортовивчення (далі – СГІ – НЦНС) з метою запобігання плагіату в наукових працях наукових працівників СГІ – НЦНС, наукових працівників, здобувачів наукового ступеня доктора філософії, а також уникнення фактів неправомірних запозичень із опублікованих джерел.

1.2. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в науковій установі.

1.3. Положення спрямоване на формування академічної доброчесності, дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань і покликане сприяти впровадженню практики належного цитування.

1.4. Положення включає наступні процедури та заходи:

- не сприйняття академічної нечесності;
- створення умов, що унеможливають академічний плагіат;
- виявлення академічного плагіату в наукових статтях, монографіях, дисертаціях, наукових виданнях;
- притягнення до відповідальності за академічний плагіат.

1.5. Положення розповсюджується на наукові та навчальні праці наукових та науково-педагогічних працівників СГІ – НЦНС і здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

2. Поняття плагіату та різновид академічної відповідальності

2.1. У даному Положенні використовуються терміни у таких значеннях:

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи яка не є автором цього твору.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства.

Автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір (відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Твір – об'єкт інтелектуальної власності створений в результаті наукової або навчально-методичної діяльності конкретної фізичної особи або групи осіб (співавторство) у вигляді інформації, яка представлена на паперовому носії або офіційно оприлюднена в електронному вигляді. До творів відносяться такі результати наукової та навчально-методичної діяльності: статті, монографії, тези, препринти, автореферати і рукописи дисертаційних робіт, фотографії, карти, плани тощо.

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілишими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

2.2. Різновиди академічного плагіату:

- відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від одного речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;
- відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;
- відтворення в тексті наукової роботи наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата;
- відтворення в тексті наукової роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої), без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація;
- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);
- копіяція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскування» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

3 Основні засади заходів з перевірки і рекомендацій щодо запобігання академічного плагіату

3.1. Попередження плагіату в академічному середовищі СГІ – НЦНС здійснюється шляхом проведення комплексу профілактичних заходів, які полягають в:

- інформуванні науковців, докторантів та аспірантів про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за дотримання норм цитування;
- організації бібліотекою заходів з популяризації основ інформаційної культури;
- формування, видання і розповсюдження методичних рекомендацій щодо належного оформлення посилань на використані джерела;

3.2. Ознайомленні науковців, докторантів та аспірантів із цим Положенням через офіційний Web-сайт СГІ – НЦНС.

3.3. Наукові керівники і наукові консультанти в обов'язковому порядку повинні ознайомлювати із цим Положенням молодих науковців на усіх етапах виконання наукових робіт, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

3.4. Перевірці на академічний плагіат підлягають:

- дисертаційні роботи на етапі представлення матеріалів робіт до апробації та для розгляду спеціалізованою радою, редакційною колегією або лабораторією чи відділом;
- монографії, та інші роботи, що мають авторський текст та вимагають рекомендацій Вченої ради СГІ – НЦНС до видання;
- рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів, з'їздів, конгресів).

3.5. Рекомендації щодо запобігання плагіату.

3.5.1. Будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, має

супроводжуватися посиланням на це джерело. Винятки допускаються лише для стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноживаними.

3.5.2. Якщо перефразування чи довільний переказ в тексті наукової роботи тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці наукової роботи, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку).

3.5.3. Якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на першоджерело. Якщо цитата наводиться не за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування («цитуються за: »).

3.5.4. Будь-яка наведена в тексті наукової роботи науково-технічна інформація має супроводжуватися чітким вказуванням на джерело, з якого взята ця інформація. Винятки припускаються лише для загальновідомої інформації, визнаної всією спільнотою фахівців відповідного профілю;

3.6. Після проходження перевірки на наявність плагіату, всі роботи розміщуються в репозитарії СГІ – НЦНС.

4 Рекомендації щодо виявлення академічного плагіату в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, наукових доповідях, статтях тощо)

4.1. Для констатації різновиду академічного плагіату достатньо встановити наявність таких ознак:

В оцінюваній роботі міститься відтворення (повністю або частково) тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ обсягом до абзацу, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

В оцінюваній роботі міститься відтворення (повністю або частково) тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ обсягом більше абзацу без бібліографічного та/або текстуального посилання на автора (авторів) відтвореного тексту щонайменше один раз у кожному абзаці (крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків).

Відтворюваний текст іншого автора (інших авторів) було створено раніше, ніж оцінювану наукову роботу (або інший ідентичний за змістом текст автора оцінюваної наукової роботи).

В оцінюваній науковій роботі наведено п'ять або більше цитат з третіх джерел саме чи майже в такому обсязі, як вони наведені в іншому джерелі, без вказування на це інше джерело як джерело, з якого запозичені відповідні цитати.

Автор не посилається на це інше джерело, або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині свого тексту) так, що з посилання незрозуміло, що саме з цього джерела насправді взяті використані автором цитати з третіх джерел.

В іншому джерелі оприлюднена та сама науково-технічна інформація (крім загальновідомої), яка наведена в оцінюваній науковій роботі.

5. Основні засади використання системи виявлення плагіату

Загальна схема пошуку ознак плагіату з використанням відповідної системи виявлення його повинна складатись з наступних етапів:

- відповідальна особа завантажує електронний варіант роботи у систему;

- система виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості перевіряє роботу та формує звіт подібності;
- звіт подібності передається для аналізу та прийняття рішення;
- робота завантажується до репозитарію наукових та академічних робіт СГІ – НЦНС.

6. Виконання етапів процедури здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат дисертаційних робіт

Перевірку на академічний плагіат здійснює відповідальна особа.

Відповідальна особа завантажує електронний варіант роботи до системи виявлення текстових збігів/ ідентичності/схожості для здійснення перевірки.

Для кожної роботи система виявлення текстових збігів/ідентичності/ схожості готує (видає) звіт подібності.

Звіт подібності розглядається в рамках засідання комісії спеціалізованої вченої ради, яка розглядає, дисертацію та вповноважена приймати рішення, щодо допуску її до захисту. Питання розгляду звіту подібності та рішення за його результатами має бути зазначено в протоколі засідання комісії окремим пунктом.

Якщо робота приймається до захисту, то процес здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат вважається завершеним.

Якщо виявлені не зазначені автором запозичення, які не є академічним плагіатом, розміщені в розділах, які не описують безпосередньо авторське дослідження, або кількість цитат перевищує обсяг, виправданий поставленою метою роботи, робота повертається автору на доопрацювання з можливістю повторного подання на розгляд комісії. Причини повернення роботи мають бути зазначені у протоколі засідання.

Якщо робота містить навмисні текстові спотворення, передбачувані спроби укриття запозичень або інші прояви академічного плагіату, робота не приймається до захисту та можуть бути застосовані заходи дисциплінарної та академічної відповідальності. Причини не прийняття роботи та характер відповідальності мають бути зазначені у протоколі засідання.

Автор має право подати апеляцію згідно з Порядком присудження наукових ступенів.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення набуває чинності (на підставі рішення Вченої ради) з моменту затвердження директором СГІ – НЦНС.

7.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися рішенням Вченої ради СГІ – НЦНС та затвердженням директором. У такому ж порядку Положення скасовується.

7.3. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи СГІ – НЦНС відповідно до їх функціональних обов'язків.

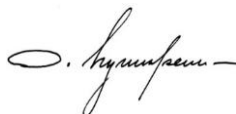
ПОГОДЖЕНО

Заступник директора СГІ – НЦНС
з наукової роботи

Файт В.І.

Вчений секретар СГІ – НЦНС

Пушкаренко О.Я.